

12. Oorlogservaringen van Luce van Hout, die in 1944 15 jaar was. Nu is zij 89 jaar. Zij woonde toen op het Laageind. 'Legend' op z'n 'Orskôts'. Omdat het centrum van Oirschot door de Duitser tot "Sperrgebiet" was verklaard moest iedereen uit het centrum vertrekken. De meeste trokken in noordelijke richting tot ongeveer vijf kilometer buiten het centrum, maar nog wel op Oirschots grondgebied.

Luce van Hout

Door Jan Kuijpers

Luce van Hout vertelt: 'Ik zie jouw vader en moeder nog binnenkomen die avond met drie kleine kinderen. Helemaal te voet vanuit het dorp en ze vroegen om onderdak. Ze hadden niet veel bij hun. Wat kleren, beddengoed en wat eten voor de eerste dag. Het was al donker. Ons vader had ze graag binnengelaten, maar we zaten helemaal vol. Probeer het eens bij Driek Spanjers, de buurman, die amper vijftig meter verder woont. Want hij heeft een veel grotere boerderij. Als het daar

niet lukt dan kom maar terug, dan kijken we of er nog ergens een plekske te vinden is voor jullie'. Gelukkig lukte het bij Driek Spanjers.

Boerderij eigendom van familie De Vocht

De boerderij van Driek Spanjers was eigendom van de familie De Vocht. Naar Oirschotse begrippen was familie De Vocht een vooraanstaande familie. Op één familielid na allemaal ongetrouwd. Dat ene familielid was notaris, maar niet in Oirschot. De rest van de familie was ofwel werkzaam in het onderwijs of op charitatief-maatschappelijk gebied. Zij woonden twee huizen naast onze winkel 'Kuijpers Van Den heuvel'.

Ruim zeventig mensen op de boerderij

Driek Spanjers was dus pachter van die boerderij. En de familie claimde dan ook de twee goei kamers van de boerderij. Eén om er te slapen en één om er te vertoeven. Op een gegeven moment zaten er ruim 70 mensen op die boerderij. Heel veel mensen uit Best. Want zij moesten ook vluchten omdat dwars door de gemeente Best de corridor van de operatie "Market Garden" liep. Er is in Best zeer hevig gevochten. Heden ten dage zijn er op diverse plaatsen en vooral richting Son verschillende gedenktekens geplaatst van die hevige strijd. 'Ondanks de oorlog was het voor ons, als jonge meiden, toch wel een leuke tijd. Zoveel volk. Vijfentwintig mensen zaten bij ons. Bij ome Janus, de buurman, zaten zeventig mensen en bij Driek Spanjers ook zo'n zeventig. Het deed onze naam "De Gaasten", zoals wij werden genoemd, eer aan. Ik zie ze nog komen. Er was zelfs een oude vrouw op een kar uit Best bij, die al bediend was en ieder moment kon sterven. Voor het evacueren werd nooit geld gevraagd. Je kunt wel snappen hoe dat ging als je met zoveel mensen bij elkaar bent'.

Het naar de WC gaan

'Het naar de wc gaan was een belevenis op zich. De familie De Vocht ging niet naar de plee. Die deden hun behoeftes gewoon in het veld. En dan kwam Frans de Vocht, de enige man die bij die familie hoorde, met een schop achter hun aan om hun behoeftes onder de grond te spitten. De rest van de evacués maakte gebruik van de plee. Een groot gat in de grond met daarop een houten kist met een groot gat erin en daarop een deksel. Hangend boven dat gat en zittend op de kist ging je zitten poepen. In de voordeur was een hartje gezaagd om te zien of de plee bezet was. Het stonk daar ontzettend'.

Eten koken

'Het eten koken. De hele dag waren ze aan het koken. We hadden een plattebuiskachel waarin hout werd gestookt. En om beurten werd er gegeten. Er was voedsel genoeg. Wel beperkte het zich tot aardappels, groenten en fruit. Ge kont niks kopen. Maar er was geen honger. En er was volop melk. Want de koeien stonden gewoon in de wei. Van die melk karnden we boter. Ook moesten we regelmatig noodslachtingen doen. Als er weer eens een koe dood ging of getroffen werd door een granaatscherf. Want die beesten stonden altijd buiten. Waar normaal de koeien in de winter binnen stonden sliepen nu de evacués. Ze sliepen in de voederbakken. Voor iedereen gold hetzelfde. Lieve koekjes werden er niet gebakken en ge moest eten wat de pot schaft. Sommigen sliepen zelfs naast de varkens. Dan hadden we het hok van de varkens gewoon een stuk kleiner gemaakt'.

Er was geen elektriciteit

'We waren heel zuinig op de lucifers die we hadden, want er was geen elektriciteit. Die kregen we pas in de vijftiger jaren. Dus ruim na de oorlog. We hadden petroleum-lampen. En als de petroleum op was dan kon je, volgens de Duitser, ook benzine gebruiken met daarin wat zout. En dat klopte. Niet iedere Duitser was slecht. Wel kwam er eens een "Feldwebel", een Duitse sergeant, binnen en groette mijn vader met "Heil Hitler". Hij vroeg om een schop. En mijn vader zei dat hij die niet kreeg. En toen vertrok hij weer. Mijn vader stond er gewoon van te kijken dat hij dat durfde en dat de "Feldwebel" zonder iets te zeggen weer vertrok. Paarden hadden we geen. Die waren al in beslag genomen door de Duitser. Daarom gebruikten we koeien. Die we eerst moesten leren om een kar te trekken'.

Een wonderlijke tijd

'Er was helemaal geen paniek. Het was een wonderlijke tijd. We waren helemaal gewend aan de oorlog. Regelmatig kwamen honderden vliegtuigen vanuit Engeland overvliegen en dan zwaaiden we met witte zakdoeken. Die massa vliegtuigen veroorzaakten een zwaar brommend geluid. Die kon je al van ver horen. Die vliegtuigen werden dan beschoten vanuit Eindhoven en soms stortte er een met piepend geluid naar beneden en viel dan ergens neer op de Kampinase heide. Een paar uur later kwamen die vliegtuigen weer terug en hadden ze hun bommen ergens in Duitsland afgegooid. We hadden twee schuilkelders gemaakt. Met een dak van hout en een laag zand erover. Maar we gingen er nooit in'.

De Duitser vertrok

'Mijn vader voelde wel dat het niet lang meer zou duren of de Duitser zou gaan vertrekken. In noordelijke richting naar Boxtel. Hij bleef heel de nacht op. Wij sliepen altijd met onze kleren aan en vlak bij de kachel. Want als er iets zou gebeuren dan hadden we geen tijd om ons aan te kleden. We sliepen onder een zak met kaf over ons heen voor de warmte. En soms een deken. Er waren weken bij dat we ons niet eens uitkleden. En wassen konden we ons ook niet, want we hadden geen zeep. Iedereen had luizen en schurft. De lakens werden buiten met water en een bezem schoongemaakt'.

En toen kwamen de Tommy's

'Toen bijna alle Duitsers weg waren stond er nog een oude Duitse soldaat op wacht. Frans de Vocht stelde voor om hem dood te schieten. "Da zulde toch wel uit oer kop laten", zei mijn vader. Frans was helemaal de kluts kwijt. Diezelfde dag nog kwamen de Tommy's, onze bevrijders. Ze waren helemaal niet vriendelijk. Ze doorzochten het hele huis op zoek naar Duitsers en waren ontzettend in de weer. Wij waren heel blij. Het leek wel of Jezus op aarde was gedaald. Wij beseften het maar amper. Daar waren we eigenlijk te jong voor. Even later begonnen de scholen weer. Wij zaten op de Stratense School. Daar moesten we eerst ontluisd worden en bijna alle kinderen hadden tbc.. Gewoon door gebrek aan medische zorg en ondervoeding door veel te eenzijdig voedsel'.

Op 27 mei 1945 was er een reünie van alle evacués, die in september/oktober 1944 op de boerderij van Driek Spanjers waren ondergebracht. De meesten kwamen uit Oirschot maar ook velen kwamen uit Best. In het midden Driek en zijn vrouw. En ik (Jan Kuijpers) had het voorrecht om het herdenkingsbord te mogen vasthouden.